

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 113. sjednici održanoj dana 13.07.2021. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o dodjeli sredstava novčane egzistencijalne naknade za demobilizirane branioce u 2020.godini, Ministarstva za boračka pitanja.

II.

Informacija iz tačke I. čini sastavni dio ovog zaključka.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Mirnes Bašić

Broj: 02-_____/21

Datum, 13.07.2021. godine

Zenica

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja

1x a/a

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

INFORMACIJA
o dodjeli sredstava novčane egzistencijalne naknade
za demobilizirane branioce u 2020.godini

Zenica, juni 2021. godine

DIO PRVI- UVOD

Glavni strateški cilj Ministarstva za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) je poboljšanje statusa i ostvarivanja prava branilaca i članova njihovih porodica na području Zeničko-dobojskog kantona (daljem tekstu: ZDK). Zakonom o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 54/19), u nadležnost kantonalnim ministarstvima data je obaveza donošenja propisa kojim će se regulisati ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu demobiliziranih branilaca do navršanih 57 godina života. Postupajući po navedenom Ministarstvo je među prvima u Federaciji Bosne i Hercegovine donijelo podzakonski akt Uredbu o novčanoj egzistencijalnoj naknadi za demobilizirane branioce („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/20) (u daljem tekstu: Uredba), kojom je omogućilo navedenoj kategoriji ostvarivanje predmetnog prava. U martu 2020. godine Ministarstvo je pristupilo izradi nacrtu Uredbe i ista je već 31.03.2020. godine usvojena od strane Vlade Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona). U cilju što efikasnije i transparentnije raspodjele sredstava namijenjenih za novčanu egzistencijalnu naknadu, Ministarstvo je, nakon pribavljanja saglasnosti od Federalnog ministarstva za pitanja boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata, zaključilo ugovor o implementaciji modula za obračun i isplatu egzistencijalne naknade sa ovlaštenom softverskom kućom IN2 d.o.o. Sarajevo. Istim se daje mogućnost Ministarstvu da koristi informatičku aplikaciju ISVDV sistema, a u cilju obrade podataka u postupku obračuna i isplate egzistencijalne naknade za demobilizirane branioce sa područja ZDK. Na taj način Ministarstvo je obezbijedilo postojanje jedinstvene baze podataka svih korisnika novčane egzistencijalne naknade, kao i efikasnog praćenja utroška sredstava namijenjenih u tu svrhu.

Prvostepeni spisi sa rješenjima i popratnom dokumentacijom su u Ministarstvu zaprimljeni već u aprilu 2020. godine, kada započinje postupak revizije istih. Do augusta 2020. godine Ministarstvo je od ukupnog broja predmeta u 2020. godini obradilo 71,75% istih, a prve isplate naknada su izvršene 15.09.2020. godine. Ovi podaci dovoljno govore o entuzijazmu Vlade i Ministarstva da se u što kraćem roku omogućiti svim potencijalnim korisnicima uvođenje u pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu i na taj način im se omogućiti poboljšanje ekonomsko- socijalne prilike u kojoj trenutno žive.

U svom radu Ministarstvo se pridržava osnovnih principa i načela, pa polazeći od načela transparentnosti u radu, a u skladu sa poglavljem III, tačkom 12. Programa rada Ministarstva za boračka pitanja za 2021.godinu, broj:13/02-02-4094-1/21 od 29.03.2021.godine, ovaj organ uprave dostavlja Vladi Kantona Informaciju o dodjeli sredstava novčane egzistencijalne naknade za demobilizirane branioce u 2020. godini (u daljem tekstu: Informacija), te prijedlog Zaključka o prihvatanju iste.

Ova Informacija daje prikaz predmeta obrađenih kroz propisani upravni postupak, kao i finansijski prikaz istih za period maj- decembar 2020. godine.

DIO DRUGI- PRAVNI OSNOV

POGLAVLJE I- ZAKONSKI I PODZAKONSKI PROPISI

Zakon o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 54/19) (u daljem tekstu: Zakon) predvidio je set prava koja, pod uslovima utvrđenim Zakonom, mogu ostvariti demobilizirani branioци i članovi njihovih porodica. Tako je članom 4. stav 1. tačka e) Zakona definisana mogućnost ostvarenja prava na novčanu egzistencijalnu naknadu. Za demobilizirane branioce koji su navršili 57 godina života novčana sredstva za ostvarivanje i korištenje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu osiguravaju se u Budžetu Federacije, a za demobilizirane branioce mlađe od 57 godina života novčana sredstva osiguravaju se u Budžetu Kantona. Uzimajući u obzir navedeno, članom 20. Zakona propisana je obaveza kantona da svojim propisima uredi uslove, način i postupak ostvarivanja prava na novčanu egzistencijalnu naknadu. Postupajući u skladu sa navedenim Vlada Kantona je na 8. vanrednoj sjednici, održanoj dana 31.03.2020. godine, usvojila Uredbu, koja je objavljena 06.04.2020. godine u Službenim novinama ZDK broj: 6. Članom 23. Uredbe regulisano je da ista stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u navedenim

Službenim novinama. Na osnovu člana 4. Uredbe Ministarstvo je donijelo Instrukciju za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu za demobilizirane branioce broj: 13-02-5112-2/20 od 15.04.2020. godine (u daljem tekstu: Instrukcija) i Dopunu Instrukcije broj: 13-02-5112-3/20 od 16.04.2020. godine, kojom detaljnije uređuje postupak gradskih/ općinskih službi nadležnih za poslove branilačko-invalidske zaštite na području ZDK po zahtjevima za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu za demobilizirane branioce, te način i postupak obračuna i isplate novčanih sredstava po odobrenim zahtjevima.

POGLAVLJE II- UREDBA O NOVČANOJ EGZISTENCIJALNOJ NAKNADI ZA DEMOBILIZIRANE BRANIOCE

Novčana egzistencijalna naknada je mjesečna novčana naknada koju Ministarstvo, na osnovu usvojenog programa utroška sredstava Budžeta Kantona planiranih na odjeljku Ministarstva za tekuću budžetsku godinu, odobrava i isplaćuje demobiliziranim braniocima koji ispunjavaju uslove iz Uredbe, a sve u svrhu poboljšanja njihovog materijalnog položaja, odnosno socijalno-ekonomske situacije u kojoj se nalaze.

Članom 2. Uredbe propisani su uslovi koje demobilizirani branilac treba ispuniti kako bi ostvario pravo na dodjelu novčane egzistencijalne naknade, kako slijedi:

- a) nema navršenu dob od 57 godina života;
- b) ima prebivalište na području Kantona u trajanju od najmanje dvije godine u kontinuitetu, osim povratnika u Republiku Srpsku;
- c) je u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine u sastavu Oružanih snaga proveo najmanje 24 mjeseca, odnosno 12 mjeseci ukoliko je u Oružane snage pristupio kao maloljetna osoba ili šest mjeseci po punoljetstvu;
- d) je kao nezaposlena osoba na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje u periodu od najmanje 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava; ili ima utvrđenu nesposobnost za rad i privređivanje; ili je korisnik penzije u iznosu od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine za decembar 2019. godine (185,88 KM) ili nižem;
- e) ima utvrđena ukupna primanja zajedničkog domaćinstva koja ne prelaze iznos prosječne neto plaće isplaćene u Kantonu za 2019. godinu.

Ministarstvo je, vodeći računa o demobiliziranim braniocima povratnicima u Republiku Srpsku, koji su zbog donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i o pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/19) brisani sa evidencije nadležnih službi za zapošljavanje Republike Srpske, članom 2. stav 2. Uredbe omogućilo da isti mogu aplicirati zahtjeve za priznavanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu ukoliko su se u roku od jednog mjeseca ponovo prijavili nadležnom birou za nezaposlena lica.

Nadalje, Ministarstvo je, također, vodilo računa i o demobiliziranim braniocima koji imaju priznat status ratnog vojnog invalida, a nemaju 24 mjeseca provedenih u Oružanim snagama ili 12 mjeseci ukoliko su kao maloljetna lica istima pristupila, na način da se članom 2. stav 5. Uredbe istima priznaje pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu kao demobiliziranim braniocima sa 24 mjeseca ili 12 mjeseci provedenih u Oružanim snagama.

Način podnošenja zahtjeva i potrebna dokumentacija koja se prilaže uz isti regulisani su članovima od 6-8. Uredbe. Gradska/općinska služba donosi rješenje kojim odobrava ili odbija zahtjev za priznavanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu, koje dostavlja podnosiocu zahtjeva. Po pravosnažnosti rješenja prvostepeni organ isto, u tri primjerka i kompletnim spisom predmeta, dostavlja Ministarstvu radi provođenja postupka revizije. Članom 11. Uredbe, u postupku revizije, Ministarstvo može dati saglasnost na prvostepeno rješenje ukoliko ocjeni da je isto zakonito i pravilno doneseno, ili može poništiti i vratiti na ponovno rješavanje prvostepenom organu ili sam drugačije riješiti upravnu stvar, ukoliko ocijeni da rješenje sadrži formalno-pravne nedostatke. U provedenim postupcima revizije uočeno je da je rad prvostepenih organa na izuzetno zavidnom nivou, što pokazuje podatak da je Ministarstvo u ukupnom broju zaprimljenih rješenja procentualno na ista dalo 91,21 % saglasnosti, 4,08% istih poništilo i vratilo na ponovni postupak i 4,57% izmijenilo

svojim rješenjem. Navedeno potvrđuje i broj zaprimljenih žalbi u Ministarstvu, kojih je u odnosu na ukupan broj zahtjeva bilo 2,98%.

Članom 12. Uredbe regulisano je da po žalbama, izjavljenim na prvostepena rješenja, rješava Ministarstvo kao drugostepeni postupajući organ. Ministarstvo je od ukupnog broja zaprimljenih žalbi (122 žalbe) njih 79,51 % rješenjem odbilo, 10,65% donijelo rješenje o ponovnom postupku, 1,64 % rješenjem usvojilo žalbu i 3,28 % rješenjem žalbu odbacilo.

DIO TREĆI- BROJČANI PRIKAZ OBRAĐENIH ZAHTJEVA, ŽALBI I FINANSIJSKIH SREDSTAVA

POGLAVLJE I- BROJČANI PRIKAZ OBRAĐENIH ZAHTJEVA

U periodu maj-decembar 2020. godine Ministarstvo je zaprimilo ukupno 4095 predmeta sa zahtjevom za priznavanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu sa prvostepenim rješenjima i propisanom dokumentacijom od strane nadležnih službi za boračko-invalidsku zaštitu svih dvanaest općina/ grad Kantona.

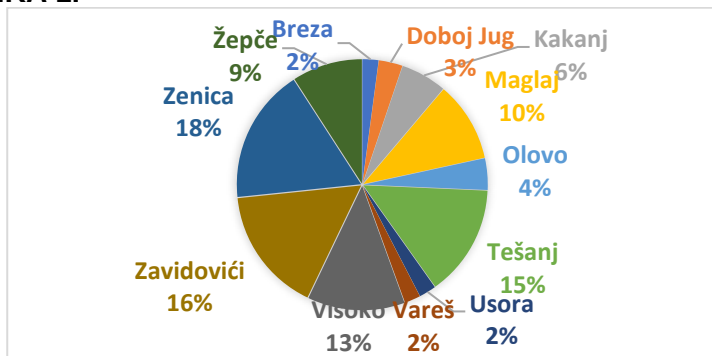
U Tabeli 1. dat je prikaz rezultata izvršene revizije po prvostepenim predmetima. Ista se vršila u skladu sa članom 11. Uredbe na način da se na prvostepena rješenja daje saglasnost, ili se ista mogu poništavati i vratiti na ponovno rješavanje ili Ministarstvo samo rješava upravnu stvar.

TABELA 1.

OPĆINA/ GRAD	SAGLASNOST	IZMJENJENO PRVOSTEPENO RJEŠENJE	PONIŠTENO I VRAĆENO NA PONOVI POSTUPAK	PONIŠTENO I RJEŠENO	NENADLEŽNOST	OBUSTAVA POSTUPKA	UKUPAN BROJ PREDMETA
Breza	81	3	2				86
Doboj Jug	122	2	3				127
Kakanj	236	6	3				245
Maglaj	341	39	43	1	1	1	426
Olovo	108	21	39				168
Tešanj	566	18	9				593
Usora	84	3	3		1		91
Vareš	80	3	2				85
Visoko	467	18	33				518
Zavidovići	632	25	6		2		665
Zenica	654	42	21				717
Žepče	364	7	3				374
UKUPNO	3735	187	167	1	4	1	4095

Slika 1. daje prikaz ukupnog broja zahtjeva po općinama/ gradovima u ZDK. Iz iste se može zaključiti da broj podnesenih zahtjeva prati ukupan broj pripadnika branilačke populacije sa određene općine/ grad. Shodno navedenom, najveći broj zahtjeva je podnesen u Gradu Zenica, općini Zavidovići, Tešanj, Gradu Visoko i dalje kako slijedi.

SLIKA 1.

POGLAVLJE II- BROJČANI PRIKAZ ZAPRIMLJENIH ŽALBI

Ministarstvo je zaprimilo i ukupno obradilo 122 žalbe iz deset općina/ grad Kantona. Općina Breza i Olovo nisu prosljedile nijednu žalbu Ministarstvu u 2020. godini, dok je najveći broj zaprimljen iz grada Zenica, općine Zavidovići i Tešanj. Sve žalbe su riješene u zakonom propisanom roku. Od ukupnog broja zaprimljenih žalbi, dvije žalbe su osnovane i u predmetnim drugostepenim postupcima Ministarstvo je drugostepenim rješenjem poništilo prvostepena rješenja i riješilo upravnu stvar. U 2020. godini pred nadležnim Kantonalnim sudom u Zenici pokrenuto je sedam upravnih sporova od kojih je šest okončano presudom kojim nadležni sud odbija tužbe kao neosnovane i jednom presudom poništava drugostepeno i prvostepeno rješenje i predmet vraća na ponovni postupak.

POGLAVLJE III- FINANSIJKI PRIKAZ UTROŠKA SREDSTAVA

Po okončanju revizionog postupka nadležni prvostepeni organi pristupaju kreiranju evidencionih kartona korisnika u ISVDV sistemu, što znači da će takvi korisnici biti na slijedećoj isplati novčane egzistencijalne naknade. Ministarstvo nadležnim Služama za boračko- invalidsku zaštitu dostavlja obavijest o načinu obračuna i isplate sredstava novčane egzistencijalne naknade za svaki mjesec, a u skladu sa sredstvima Budžeta Kantona osiguranim za tu svrhu na budžetskoj stavci Ministarstva. Navedena obavijest sadrži podatke o visini koeficijenta i datumu puštanja mjesečnog obračuna. Isplata novčane egzistencijalne naknade se vrši direktno na transakcijske račune poslovnih banaka u kojima korisnici prava imaju otvorene tekuće račune.

Treba imati u vidu da vremenski period vođenja revizionog postupka, te vrijeme koje je potrebno prvostepenim organima za kreiranje evidencionih kartona korisnika, utiču na razliku u broju aktivnih korisnika (korisnici koji se nalaze na obračunskim listama) i pasivnih korisnika (korisnika kojima je priznato pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu, ali se ne nalaze na obračunskim listama jer nisu ostvarili uslove za isplatu).

Tabela 2. prikazuje broj korisnika egzistencijalne naknade po mjesecima u 2020. godini i općinama/gradovima u ZDK. Iz iste se utvrđuje kontinuirani rast broja korisnika kroz period maj-decembar 2020. godine.

TABELA 2.

RB	OPĆINA	BROJ KORISNIKA EGZISTENCIJALNE NAKNADE PO MJESECIMA U 2020.GODINI							
		MAJ	JUNI	JULI	AUGUST	SEPTEMBAR	OKTOBAR	NOVEMBAR	DECEMBAR
1	BREZA	69	74	77	79	80	81	81	81
2	KAKANJ	180	200	212	217	215	215	215	216
3	MAGLAJ	243	271	318	332	339	348	353	357
4	OLOVO	98	112	122	122	121	119	118	117
5	TEŠANJ	305	432	535	549	555	558	560	559
6	USORA	56	73	80	81	83	81	81	80
7	VAREŠ	64	71	77	80	77	75	74	74
8	VISOKO	350	415	423	421	436	450	449	446
9	ZAVIDOVIĆI	528	562	616	619	613	611	594	592
10	ZENICA	94	178	490	590	602	611	645	647
11	ŽEPČE	273	313	330	339	342	342	344	347
12	DOBOJ-JUG	90	103	109	109	107	106	112	112
UKUPNO		2.350	2.804	3.389	3.538	3.570	3.597	3.626	3.628

U Budžetu ZDK za 2020. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 24/19 od 31.12.2019. godine) na razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614 200, subanalitika OAD 224- „Novčana egzistencijalna naknada“, obezbijedena su budžetska sredstva u iznosu od 4.500.000,00 KM. Izmjenama i dopunama Budžeta ZDK za 2020.

godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/20 od 13.04.2020. godine) navedeni transfer je povećan na 5.000.000,00 KM.

Tabela 3. daje finansijski prikaz utrošenih sredstava u svrhu isplate novčane egzistencijalne naknade po mjesecima u 2020. godini i općinama/gradovima u ZDK. Iz iste se utvrđuje kontinuirani rast broja korisnika kroz period maj-decembar 2020. godine.

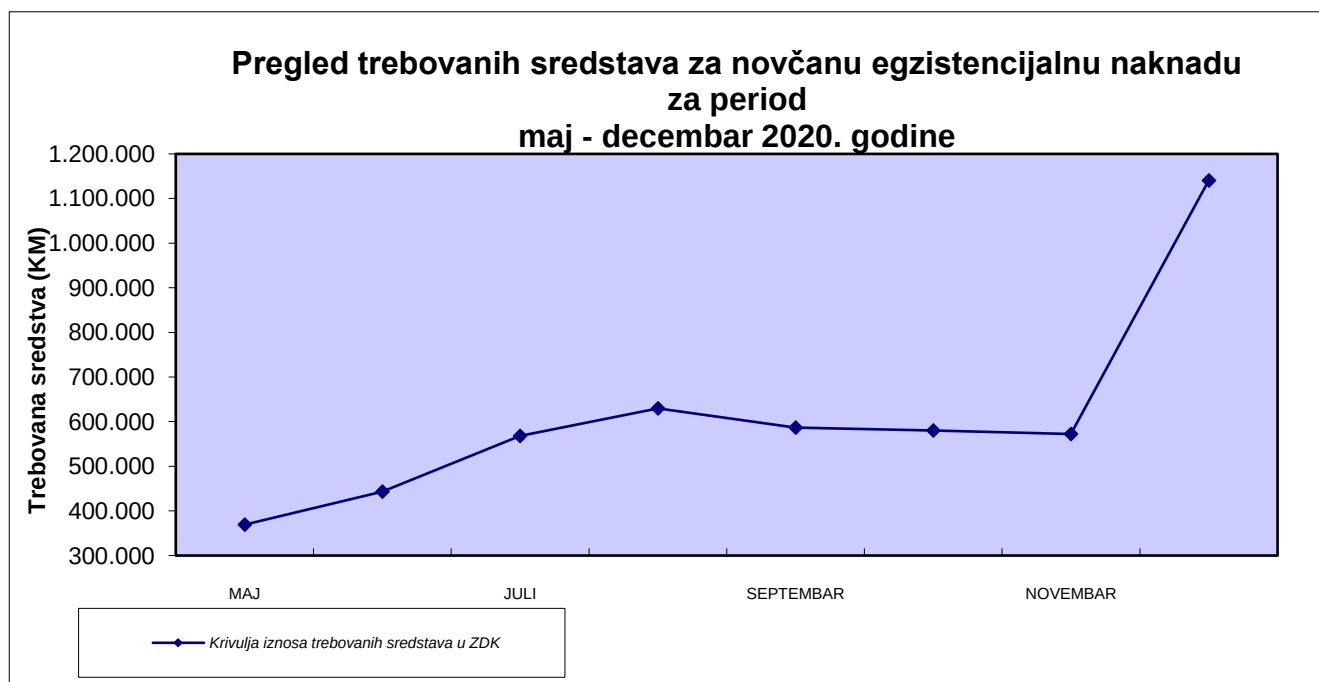
TABELA 3.

RB	OPĆINA	IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA ZA NOVČANU EGZISTENCIJALNU NAKNADU PO MJESECIMA U 2020.godini								UKUPNO U 2020.
		MAJ	JUNI	JULI	AUGUST	SEPTEMBAR	OKTOBAR	NOVEMBAR	DECEMBAR	
1	BREZA	11.176,00	11.908,00	12.312,00	12.680,00	12.736,00	12.856,00	12.784,00	25.568,00	112.020,00
2	KAKANJ	24.472,00	27.248,00	29.892,00	29.516,00	29.680,00	29.252,00	29.248,00	59.680,00	258.988,00
3	MAGLAJ	39.900,00	45.496,00	61.068,00	57.668,00	56.524,00	58.576,00	59.280,00	115.532,00	494.044,00
4	OLOVO	16.444,00	18.780,00	21.260,00	20.432,00	20.384,00	19.852,00	19.672,00	39.024,00	175.848,00
5	TEŠANJ	49.136,00	68.856,00	93.424,00	90.744,00	89.364,00	89.464,00	90.780,00	178.684,00	750.452,00
6	USORA	9.032,00	11.504,00	12.572,00	12.752,00	13.288,00	12.780,00	12.940,00	25.192,00	110.060,00
7	VAREŠ	9.808,00	10.888,00	12.440,00	12.244,00	11.832,00	11.536,00	11.356,00	22.728,00	102.832,00
8	VISOKO	53.660,00	63.448,00	64.696,00	64.284,00	73.984,00	72.228,00	69.620,00	136.048,00	597.968,00
9	ZAVIDOVIĆI	84.968,00	94.656,00	110.356,00	99.796,00	98.276,00	100.172,00	96.300,00	193.644,00	878.168,00
10	ZENICA	13.464,00	25.452,00	81.084,00	159.104,00	109.466,00	103.480,00	97.284,00	200.908,00	790.242,00
11	ŽEPČE	42.748,00	48.964,00	51.456,00	52.896,00	53.896,00	53.204,00	53.572,00	107.624,00	464.360,00
12	DOBOJ-JUG	14.412,00	16.368,00	17.828,00	17.388,00	17.076,00	16.900,00	19.628,00	35.800,00	155.400,00
UKUPNO		369.220,00	443.568,00	568.388,00	629.504,00	586.506,00	580.300,00	572.464,00	1.140.432,00	4.890.382,00

Iz gore navedenih podataka utvrđuje se da je iznos utrošenih sredstava u odnosu na raspoloživa sredstva 97,81%, što govori o pravilnoj procjeni broja korisnika, te efikasnoj obradi zahtjeva istih.

Dijagram 1. prikazuje iznos trebovanih sredstava za novčanu egzistencijalnu naknadu, te je iz istog vidljiv kontinuiran rast u periodu maj-novembar 2020. godine, te nagli porast u mjesecu decembru 2020. godine. Navedeno je uzrokovano velikim brojem unosa evidencionih kartona u ISVDV sistem od strane nadležne Službe grada Zenica, koji nisu vršili redovan unos usljed kadrovskog deficita.

DIJAGRAM 1.

DIO ČETVRTI- ZAKLJUČAK

Sa donošenjem Zakona, koji je u primjeni od 01.07.2019. godine, stvorila se obaveza Kantona da svojim propisom uredi uslove, način i postupak za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu za demobilizirane branioce, što je u konačnici rezultiralo donošenjem Uredbe od strane Vlade Kantona koja je stupila na snagu 14.04.2020. godine. Gore navedeni brožčani prikazi su pokazatelj da je veliki broj demobiliziranih branilaca u lošoj socijalno-ekonomskoj situaciji, te da Ministarstvo vodi računa o ugroženim kategorijama branilačke populacije i nastoji poboljšati njihov materijalan položaj. Kroz obradu zahtjeva za utvrđivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu, zaključuje se da veliki broj demobiliziranih branilaca živi u domaćinstvima bez ikakvih primanja, odnosno da u većini slučajeva ni supružnici nisu u radnom odnosu. Pored toga, demobilizirani branioći su roditelji dvoje ili više djece koja se školuju i kojima isti moraju obezbijediti osnovne uslove za život. Primjetna je i činjenica da je većina demobiliziranih branilaca narušenog zdravstvenog stanja, što je otežavajuća okolnost u njihovom zaposlenju. Uzimajući u obzir sve navedeno zaključuje se da su to porodice koje žive na rubu egzistencije i kojima je ovaj vid materijalne pomoći jedini prihod u domaćinstvu.

Također, evidentna je činjenica da je u prikazanom periodu znatno manje korisnika koji su izašli iz prava, njih 149, što ide u prilog održivosti i opravdanosti ovog transfera.

Pored toga, donošenjem Odluke o proglašenju nesreće uzrokovane pojavom korona virusa (COVID 19) na području Federacije BiH, broj: 408/2020 od 16.03.2020. godine povećan je broj nezaposlenih osoba, uključujući i demobilizirane branioce, koji će pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu steći tokom 2021. godine. Samim tim, Ministarstvo očekuje povećan broj korisnika ovog prava u narednom periodu.

MINISTAR

Fahrudin Čolaković